

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—.
Poštno-čkovni račun štev. 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 2113.

Cene inseratom: Cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četrt strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—,
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.—

Vrste slovenskega ljudstva so strnjene.

Za zaključek občinskih volitev v Sloveniji so ponekod pripravili smodnik in rakete, muziko in pijačo. Tisti, ki so te veselju in zabavi služeče stvari imeli pripravljene, so hkrati hoteli s tem proslaviti svojo zmago. Tako so si bili v svesti svoje zmage, da so si poleg smodnika, rakete, muzike in pijače oskrbeli tudi baklje. Ko bo zmaga pri občinskih volitvah proglašena, bodo zagorele baklje, zagrneli bodo možnarji, rakete bodo šinile v zrak, ob zvoku muzike se bo vršil obhod zmagovite »svobodne vasi« ali »delavsko-kmečke liste« ali »ljudske fronte«. Pa niso zagorele baklje, možnarji so ostali nemi, rakete so ostale v zabojih, trompete niso zabučale, klarinet ni zacvilil, boben ni zaropotal in grla, žejna od pričakovanja, so ostala suha.

Pristaši JRZ, ki so izvojevali v Sloveniji sijajno zmago, so jo povse dostojno proslavili. Ni bilo ne streljanja, ne muziciranja, ne bakljade in tudi ne popivanja. Dostojanstvena je bila, kakor naša borba, tako tudi naša zmaga. Mi vemo, da je strast slaba svetovalka, ki tudi v politiki ne velja. Kar se iz strasti rodi, navadno tudi samo zlo rodi. Politika, razpaljena od strasti, izgubi iz vidika to, kar mora biti vsaki politiki, bodisi državni, bodisi občinski, bistveno in glavno: dobrobit ljudstva in vseh njegovih slojev. Zato se smo v tem volilnem boju skrbno izogibali vsemu, kar bi moglo vzbujati strast in mržnjo, ter smo poudarjali samo stvarne, dobro preizkušene točke našega programa in smo bili glasniki naših starih slovenskih in krščanskih načel.

Naši nasprotniki so padli — svojo staro bolezen sovraštva, natolcevanja, laganja in hujskanja. Vsi so se zbrali v skupno vrsto, ki so že od nekdanj nasprotovali stranki slovenskega ljudstva. Liberalni preroki »svobodoljube in neodvisne vasi« so bratovsko podajali roke komunistom, ki sploh ne marajo samostojnih in neodvisnih kmetov, marveč hočejo po ruskem boljševiškem vzorcu same kolhozničke (zasužnjene člane skupnega državnega poljedelskega gospodarstva). Gosposki Jenesarji, ki po svojem »Jutru« in »Domovini« pridigajo narodno edinstvo in jugoslovansko narodnost, so se bratili z Mačkovci, katere drugače prezirajo. Jako značilen pojav pri teh volitvah so bili Nemci, odnosno nemškutarji, ki niso mogli zatajiti svojega podedovanega sovraštva proti stranki slovenskega ljudstva. Spajdašili so se z Jenesarji in za skupne liste. Njihova nemško-, boljše rečeno nemškutarško-nacionalna strast je

šla tako daleč, da so vse svoje nameščenice in delavce komandirali na voliše z ukazom, da morajo glasovati proti JRZ.

Izid občinskih volitev v Sloveniji pa je pokazal, v katerem taboru je naša ožja domovina. Slovensko ljudstvo ne mara liberalizma, bodisi gosposkega, bodisi kmečkega, ne mara marksizma, ki nastopa pod firmo socializma in komunizma. Njegov program je isti, kot je bil prej: krščanski in slovenski, in ta program hočemo vršiti v okvirju in v blagor naše skupne države. Poldrugo desetletje z vsemi dogodki, ki so se v njem razvijali, je našemu ljudstvu odprlo oči, da zna tudi v politiki ločiti kleno zrno od ljujke. Kleno zrno je stari program našega ljudstva

V NAŠI DRŽAVI.

Narodna skupščina se je sestala 11. dec. po poldrugomesečnem odmoru na sejo, za katero ni bilo posebnega zanimanja in je manjkala polovica poslancev. Sejo so hoteli JNS poslanci izkoristiti za razne brezplodne interpelacije. JNS ima v skupščini 120 poslancev in senatorjev. Pri zadnjih občinskih volitvah je v devetih banovinah dobila 29 občin, od katerih sta se v Bosni dve priključili JRZ. Na JNS odpadejo v vsaki banovini 3 občine ali ena občina na pol milijona volilcev. Na vsako JNS občino pridejo 4 poslanci in senatorji. Po številu občin bi smela imeti JNS v skupščini komaj tri poslance. Na zgoraj omenjeni seji je predložil finančni minister proračun s finančnim zakonom za leto 1937-38. Proračunski predlog je bil oddan finančnemu odboru v pretres. Sledila je še predložitev raznih drugih zakonskih osnutkov, ki so bili predani v proučitev posebnim odborom. Najvažnejše na tej seji je bil govor ministrskega predsednika dr. Stojadinoviča, v katerem se je spominjal ob 10 letnici Pašičeve smrti zaslug rajnega.

Za JRZ sijajno zmagovit izid občinskih volitev v vardarski in donavski banovini. V nedeljo 6. decembra so se vršile občinske volitve v vardarski in donavski banovini. V vardarski banovini je JRZ od 365 občin zmagala v 344, kar znaša v odstotkih 94.2%. Neopredeljeni so dobili samo 7 občin, združena opozicija 9, meščanske liste 2, JNS 2 (0.5%), kompromisna lista 1 občino. V 4 občinah so bile v nedeljo 13. decembra naknadne volitve. V var-

in poštenost tistih, ki ta program zastopajo. Ta program je zopet zbral ob občinskih volitvah slovensko ljudstvo okoli sebe. Te vrste morajo ostati strnjene tudi vnaprej. Ne samo občine morajo biti v rokah našega ljudstva in njegovih pravih predstavnikov. Tudi samouprava Slovenije, ki bo prišla, upamo, kmalu, mora biti poverjena pristnim sinovom našega krščanskega naroda, pa ne takim, ki jih je izpridil slovenskemu bistvu tuji liberalizem in marksizem. In tudi pri skupnem zakonodavstvu in pri upravi države morajo biti udeleženi le taki, ki zaslužijo in uživajo popolno zaupanje ljudstva. Vrste ljudstva so strnjene. Armada našega ljudstva, mobilizirana ob občinskih volitvah, bo ostala zbrana ter bo do bodočih volitev rasla, se večala in jačila.

darski banovini je od 377.430 volilcev volilo 262.263 (96.5%). Za JRZ je v vardarski banovini od 262.263 volilcev glasovalo 234.210 (98.3%). V donavski banovini so se izvršile občinske volitve v nedeljo dne 6. decembra v 784 občinah. JRZ je zmagala v 621 občinah (79.2%). V 14 občinah se bodo volitve ponovile. Od skupnega števila vpisanih volilcev v tej banovini, to je od 571.932, je glasovalo 402.355 volilcev (70.3%), od tega je JRZ dobila 281.079 glasov (69.9%).

Še nekaj izidov občinskih volitev na Štajerskem. Zadnjič nismo mogli prinesiti radi od snega prekinjenih telefonskih zvez izida 6. decembarskih občinskih volitev iz tehle občin: Kog (pri Sv. Bolfanku pri Središču): volilnih upravičencev 480, glasovalo je 369 (76.9%), JRZ 273 (17 odbornikov), skupna opozicija 1. Okraj Šmarje pri Jelšah: Podčetrtrek: 612, 418 (67.3%), JRZ 322 (17), skupna opozicija 96 (1). Rogatec: 968, 721 (75%), JRZ 333 (4), skupna opozicija 388 (20). Stoperce: 259, 213 (81.4%), JRZ I 177 (17), JRZ II 36 (1). Žetale: 617, 376 (60.6%), JRZ I 258 (17), JRZ II 42 (0), skupna opozicija 72 (1).

Podpis trgovske pogodbe s Francijo. V začetku minulega tedna je bila v Belgradu podpisana trgovska pogodba med našo državo in Francijo. K podpisu se je pripeljal v Belgrad francoski finančni minister Bastid. Po tej pogodbi bomo lahko s Francozi zamenjavali večje količine pšenice, koruze, lesa, živine ter sadja za razno drugo blago, katerega nam primanjkuje doma. Dosedaj smo bili s Francijo samo zavezniki, odslej nas bodo družili tudi gospodarski stiki, od katerih ne bodo imeli samo Francozi dobička, ampak tudi naša država. Obsežna in z velikim uspehom za bodočnost sklenjena jugoslo-

vansko-francoska trgovska pogodba pomenja znaten gospodarski napredek Stojadinovič-Koroščeve vlade.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Na Dunaju so odkrili 13. decembra veliko komunistično organizacijo, ki je imela podružnice po celem svetu. Policija je doslej aretirala 20 članov.

Kako bodo zgledele tajne volitve na Madžarskem po novem volilnem redu? Tajne volitve so bile Madžarom do sedaj španska vas. Sedajna vlada pa pripravlja spremembo volilnega reda, po katerem bodo uvedli tajne volitve. Tajne volitve pa bi lahko presenetile madžarske režimske velekapitaliste in veleposestnike, radi tega si hočejo tudi po novem volilnem redu osigurati vladno moč. Novi tajni volilni red bo namreč tako zavil, da bo mogla vlada po svoji volji prikrojiti tajno izraženo ljudsko voljo. Na vladnih mestih se na Madžarskem tudi - novim volilnim redom ne bo prav nič spremenilo.

Zaken o zaščiti države pred komunistično nevarnostjo bo sprejela tudi najbolj svobodna država v Evropi, Švica. V Švico so se namreč zatekali prosluli komunistični agitatorji iz vseh delov sveta in je začel sedaj Švici sami resno groziti komunistični prevrat. Da menijo na švicarskem resno z novim zaščitnim zakonom, je dokaz dejstvo, da je uprava ženevskega političnega okrožja vsem svojim uradnikom prepovedala vstop v komunistično stranko pod kaznijo, da dobijo odpoved.

Angleži po vzgledu Nemčije, Avstrije in Madžarske. Zasedbo celotne Abesinije od strani Italije so že priznale Nemčija, Avstrija in Madžarska. Sedaj napovedujejo tudi Angleži, da bodo spremenili svoje poslaništvo v abesinski prestolici v Addis-Abebi v konzulat in bodo na ta način po ovinku storili isto, kar so učinile kar naravnost zgoraj omenjene države.

Oboroževanje sovjetske Rusije. Osmi kongres ruske Kominterne v Moskvi je sklenil, naj bi postala Rusija za bodoče največji vojni stroj, kakoršnega svet doslej niti videl ni. Sovjetski obrambni svet, kateremu pripadajo: vojni minister Vorosilov, maršal Tuhačevski, poveljnik vzhodne armade Blücher, poveljnik konjice Budjenny ter šef generalnega štaba Jegorov, je sklenil sledeče: 1. Na vzhodni in zapadni ruski meji bodo zgrajene močne obrambne črte, ki se bodo vleklo 2000 milj v dolžino. 2. Stalna ruska vojska bo podvojena in bode štela 3 milijone mož. 3. Sovjetska zračna sila bo potrojena. Na leto bodo izvežbali 50.000 letalcev. 4. Za osiguranje industrijskih potrebščin sovjetske vojske bo ustvarjeno posebno ministrstvo za sovjetsko vojno industrijo, ki bo podrejeno vojnemu ministru Vorosilovu. 5. Kolikor je vojne industrije še raztrošene po obmejnih pokrajinah, jo bodo premestili v notrajnost države. Z utrjevalnimi deli bodo takoj začeli. Samo na zapadni meji bo začelo kopati in graditi v bodočih 14 dneh 300.000 delavcev. Stalin je prejel polnomoč, da lahko kar sam napove vojno, ako bi to zahtevale mednarodne obveznosti sovjetske Rusije.

Amerika se hoče čisto otrestiti Evrope. Poročali smo že o vseameriškem kongresu, katerega je otvoril v argentinski prestolici v Buenos Airesu predsednik Zdr-

ženih severnoameriških držav. Na kongresu so bile zastopane vse ameriške republike. Namen tega zbora je bil, še bolj utrditi vseameriško zamisel in pokazati popolno neodvisnost obeh Amerik od Evrope in ostalega sveta. Na kongresu je bilo sklenjeno, da osnuje Amerika svoje lastno mirovno raziščišče, kakor obstoja doslej za vse države na svetu v Hagu. Tokratni vseameriški zbor je bil sedmi. Od prvega vseameriškega kongresa, ki je zboroval v Panami leta 1826 pod predsedstvom Simona Bolivarja, je minilo 110 let. Ze ta prva konferenca je sprejela tri leta prej od predsednika Združenih držav Severne Amerike M. A. Monroe-a geslo: Amerika Amerikancem, kot splošnoveljavno načelo zunanje politike obeh Amerik. Prva vseameriška konferenca je napravila konec vsem kolonijalnim načrtom evropskih velesil na ameriškem ozemlju in Evropa je ta prevdarek mirno sprejela in ga tudi spoštovala. Od prve konference do današnje, jih je vmes še zborovalo pet, ki so vse naglašale trdno voljo, da se čim bolj med seboj povežejo, da iz obeh Amerik ustvarijo eno politično in gospodarsko celoto vsaj v velikih svetovnih vprašanjih, kjer se koristi Amerik križajo s koristmi Evrope. Ni čudno, če je tudi zadnja, sedanja sedma konferenca dala izraza tej podedovani težnji in jo še bolj poudarila kot prejšnje, ker zveni iz Buenos-Airesa samo en glas, da se naj ameriške države, ki so se vse preveč pomešale z Evropo, vrnejo nazaj na svoj del sveta in prepustijo Evropi njeni usodi.

Neizbežnost vojne med Kitajsko in Japonsko. Diktator Kitajske, znani general Čangkajšek je vodil precej let borbo za osamosvojitvev Kitajske in se je upiral prevelikemu vplivu Rusov in Japoncev. V zadnjem času si je nakopal sovraštvo nacionalistov, ki zahtevajo vojno z Japonsko in so pod vplivom sovjetske Kominterne. Neizadovolje nacionalistov se je razširilo na vojsko, ki se je 12. decembra uprla pod vodstvom generala Čangsili-janga v pokrajini Sansi. 100.000 mož broječi uporniki so ujeli Čangkajšeka, pet njemu zvestih generalov in več tisoč oficirjev. Radi tega upora bo prišlo sigurno do krvavega obračuna med Kitajci in Japonci.

Preporod Portugalske. Ta dežela, ki je soseda Španije, je bila v daljni in bližnji preteklosti plen framonstva in laži-svobodomiselstva. Zadnji čas pa se je prav krepko otrešla te strašne more ter svobodno zadihala v novem krščanskem življenju. To je izpovedal najpristojejši činitelj, verski poglavar Portugijske, lisbonski kardinal-patriarh. Ko je sodeloval na proslavi 600letnice smrti sv. Elizabete, portugijske kraljice, v Kaliforniji, je dal o godobnem verskem preporodu Portugijske to izjavo: »V Portugijski doživljamo verski preporod. Kakor čudež je to. Duša portugijskega naroda se nanovo osvešča, in ta obnova prihaja iz ljudstva samega, ki je iznova poiskalo stara življenjska vrela svoje nekdanje moči. Portugalska

Odstop angleškega kralja.

Kralj Edvard VIII. odstopil.

Poročali smo v zadnji številki, da so preživljali več nego teden dni angleški vladni ter najvišji krogi neprijetne čase. Kralj Edvard VIII. se je hotel poročiti z dvakrat ločeno ženo in tujko gospo Simpsonovo. Proti povzdigu Simpsonove na prestol je bilo kraljevo najvišje sorodstvo, vlada, parlament in vsi za ugled ter čast Anglije odgovorni dostojanstveniki. Za izredno priljubljenega kralja so bile ljudske množice. Kralj sam je uvidel, da mora pustiti Simpsonovo, če hoče še nadalje ostati vladar, ali se poročiti in prepustiti prestol mlajšemu bratu. Vladar se je po enotenskem premisleku odločil za slednje in se je 10. t. m. odpovedal prestolu ter je v navzočnosti svojih dveh bratov ter zastopstva vlade podpisal tozadevno listino. Dosedanji kralj Edvard bo nosil po odstopu naslov vojvode Cornwallskega in se bo navadno imenoval Edvard Windsor. Po proglasitvi vojvode Jorškega za novega kralja se je Edvard odpeljal v letalu v Cannes ob francoski južni morski obali, kjer biva gospa Simpsonova in od tamkaj bo nastopil potovanja krog sveta.

Novi kralj.

Edvarda VIII. je nasledil njegov drugi brat vojvoda Jorški, ki si je izbral ime Jurij VI. in je bil 11. decembra z običajnimi slovesnostmi proglašen kraljem angleškega imperija.

Novi kralj se je rodil 14. decembra 1895 v York Cottage v Sandringhamu, kjer ima angleška kraljeva rodovina svoje letno bivališče. Dne 26. februarja 1923 se je poročil z Elizabeto Margereto Bowes-Lyon, grofovsko hčerko iz Škotske. Novi kralj je krstni boter otrokom našega kneza namestnika. Novi kraljevski par ima dvoje otrok in sicer dve deklici: princezino Elizabeto, ki je stara 10 let in princeso Margareto Roso, kateri je 6 let.

Novi vladar je visoko naobražen, v svetovni vojni preizkušen pomorski častnik in priljubljen pri angleškem narodu.

ustava sicer ni oficielno (-lužbeno) katoliška, toda temelji, ki je na njih zgrajena, so katoliški. Ustava zajamčuje svobodo družini, cerkvi in katoliški vzgoji. Družina je jedro portugijske zajednice. Vzgojo in napredovanje družine po cerkvi in katoliških načelih priznava ves narod.

Vstopi v katoliško cerkev. Število tistih, ki prestopajo iz protestantizma v katolicizem, se večja od meseca do meseca zlasti v Angliji. Spreobrnjenci prihajajo predvsem iz krogov razumništva. S tem nudijo lažnjivemu svobodomiselstvu in naprednjaštvu dokaz, da si vera in znanost nikakor ne nasprotujeta. Čim jasnejše postaja ljudem v glavah, čim bolj raste njihovo znanje po širini in globini, tem bolj se priključujejo kat. cerkvi. Zanimiv pojav nudi v ter oziru anglikanska (protestantska) duhovščina. Pridružujejo se katoliški cerkvi ne samo posamezniki, marveč cele skupine. Nedavno